

CORREU COMERCIAL

1 A *Les mil i una nits* hi havia una frase secreta que permetia que Alí Babà
obris la porta inexpugnable. Alí Babà deia: «Sèsam, obre't!» i la porta de la
cova s'obria sense cap problema ni prevenció. Han passat els segles i, ara,
aquell «Sèsam, obre't» ha quedat obsolet i no obre cap porta. ¿Per què?
5 Perquè ha estat substituït —en el rànking de frases obridores— per una
altra que, aquesta sí, les obre absolutament totes: «Correu comercial!»

Avui, per accedir a qualsevol edifici de veïns no cal clau de cap mena.
N'hi ha prou, al matí o a la tarda, d'acostar-se a l'interfon. L'únic esforç
que demana és pitjar tots els timbres i, amb veu desmenjada, cridar:

10 —Correu comercial!

La porta s'obre immediatament. Inquilins que es passen el dia queixant-se
que la inseguretat ciutadana això i la inseguretat ciutadana allò, i
renegant que no estem segurs en aquests temps que corren, de seguida que
senten «Correu comercial!», sense pensar-s'ho ni un mil·lèsima de segon
15 posen el dit al botonet que obre la porta de l'edifici i el pitgen. És un acte
reflex que els fa parents dels gossos de Pavlov.

Als edificis on han instal·lat interfons amb càmera de vídeo perquè —
abans de permetre l'entrada a ningú— el veïns identifiquin la cara de qui
truca, ara tant se val la cara que faci qui truca i si és conegut o no. N'hi ha
20 prou que digui: «Correu comercial!» Li obren la porta sense problema ni
comprovació de cap mena.

Als delinqüents ja no els calen jocs de claus ni rossinyols. Almenys per
accedir a la porta principal. Amb la frase màgica n'hi ha prou. Després, un
cop dins de l'edifici ja és qüestió de manetes. És fascinant que en un món
25 suposadament tan tecnificat, amb sistemes de seguretat importats de París i
de Cincinnati i amb alarmes —diuen— sofisticadíssimes, dues paraules
màgiques ho facin tot vulnerable.

A Jericó, els israelites van haver de fer, durant sis dies, una volta cada
30 dia entorn de la ciutat, passejant l'arca i tocant els corns. Finalment, de tant
tocar els corns les muralles es van desplomar. Eren altres temps. Avui no
els caldria tant d'esforç. Per accedir a la ciutat en tindrien prou d'acostar-se
a la porta i cridar, amb veu rogallosa i de mala gana:

34 —Correu comercial!

Quim Monzó (1996)

Extret del recull d'articles *Del tot indefens davant dels hostils imperis alienígenes*. Quaderns crema, Barcelona 1998

COMENTARI TEXT “CORREU COMERCIAL”

El text, “*Correu Comercial*”, és un article d’opinió, l’autor del qual és Quim Monzó. Com a tal, es troba dins de l’àmbit periodístic amb la finalitat destacada de convèncer sobre la negació d’obrir les portes a qualsevol. Aquesta és la tesi de l’autor, la qual la trobem implícita podent ser deduïda al llarg del text. A més a més, apareix al text una segona intenció per part de l’autor, sent aquesta la crítica a totes aquelles persones que, malgrat estar obsessionades per la seguretat, obrin la porta a qualsevol.

L’article d’opinió, com a text argumentatiu, presenta una estructura tripartida típica d’aquests, amb una xicoteta variació pel que respecta a la conclusió, ja que no hi apareix.

Primerament trobem la introducció (línies 1-6), on l’autor ens condueix cap a la seua tesi mitjançant una comparació d’analogia entre l’actualitat i el conte de “*Les mil i una nits*”, on Alí Babà obria “*la porta inexpugnable*” amb les paraules màgiques “*Sèsam, obre’t*”. A l’actualitat, aquestes paraules són “*correu comercial*”. El conte ajudarà a l’autor a donar al text un to humorístic, com per exemple, quan a la línia 5 s’inventa un “*rànquing de frases obridores*”, possible gràcies al conte. A més, el conte és utilitzat com si fos l’abans (el passat) per realitzar la comparació amb l’actualitat (“*ara*” – línia 3).

En aquest primer paràgraf trobem recursos tipogràfics, com la cursiva (a la línia 1) per a referir-se al títol d’un llibre de contes, ‘*Les mil i una nits*’. A més trobem l’estil directe al text, tant en la frase referida al conte com a la resta de l’article, marcada amb dues cometes (« ») posteriors als dos punts (línies 2, 6). Amb aquest estil directe s’intenta representar el crit d’Alí Babà (“*Sèsam obre’t*”) o el de la persona corresponent (“*correu comercial*”) al dir la nova frase obridora. També apareix un element anafòric (“*aquell*” – línia 4) que fa referència al “*Sèsam obre’t*”, aparegut anteriorment i, a més, allunyat en el temps, ja que la frase era usada en aquest passat; i un element catafòric (“*ha estat substituït per una altra que, aquesta sí..*” – línia 6), que fa referència a la frase “*correu comercial*”, que encara no ha aparegut.

En segon lloc, trobem el desenvolupament, el qual abarca des de la línia 7 fins a la 34. Aquesta part es pot dividir perfectament en quatre apartats, cadascun dels quals fa referència a exemples de diferents situacions on és utilitzada la frase obridora “*Correu comercial*”. Aquests exemples serveixen de recurs argumentatiu.

- Línies 7-16. Ens situa en qualsevol edifici de veïns.

Dins d’aquesta part trobem un subesquema de causa/conseqüència on s’exposa que la porta s’obri immediatament a causa de la frase “*correu comercial*”. Aquest problema és una situació molt habitual i freqüent avui, segons comenta l’autor mitjançant una aposició a la línia 8 (“*al matí o a la tarda*”). A més, apareix un diminutiu a la línia 15 (“*botonet*”) que apropa el receptor a la situació amb un xicotet toc d’humor.

- Línies 17-21. Ens situa als edificis on s’han instal·lat interfons amb càmera de vídeo.

- Línies 22-28. Ens endinsa dins la situació de qualsevol delinqüent, el qual no necessita cap joc de claus ni rossinyols per a obrir les portes.
- Línies 29-34. Ens situa a Jericó, dins d'una història passada, per tal de traslladar-la a l'actualitat per a convèncer el receptor de l'eficàcia de *la frase màgica 'correu comercial'*, però sempre amb to irònic, ja que realment l'autor vol criticar les persones que es queixen de la inseguretat ciutadana i en canvi obrin la porta a qualsevol, simplement a causa les dues paraules "*correu comercial*".

S'observa una repetició d'estructura a les quatre situacions: s'explica la situació i després, mitjançant la frase "*n'hi ha prou*", o alguna d'equivalent ("*l'únic esforç que demana*", "*en tindrien prou*"), s'introdueix, tret de l'exemple 3, la frase màgica en estil directe: "*- Correu comercial!*". Cal dir que a l'exemple 3, aquesta frase és substituïda per "*dues paraules màgiques*".

I finalment, la conclusió, que en aquest cas està implícita. Es tracta realment de la tesi de l'autor que és deduïda mitjançant les diferents situacions exposades al text (desenvolupament) on ens adonem que qualsevol persona, ja siga amb bones o males intencions, pot entrar a casa nostra. La solució d'aquest problema és la tesi (ser sensat i no obrir a qualsevol).

Dins de l'estructura argumentativa, s'observen subestructures narratives. Aquestes són les referides al conte de '*Les mil i una nits*' (línies 1-3), narració feta en imperfet (marca una acció repetida) que fa referència que el conte s'ha contat repetidament al llarg del temps; i la història narrada sobre el fet ocorregut a Jericó (línies 29-31).

Cal no oblidar que, com a text periodístic, poden aparèixer, encara que no sempre, elements paratextuals, com és en aquest cas, el títol. Cal dir d'aquest que és remàtic i que és una repetició d'una de les *frases obridores* ('Correu comercial').

Deixant un poc al marge l'estructura externa, ens endinsarem dins dels trets típics d'un text argumentatiu. Primerament, ens centrarem en els recursos lingüístics utilitzats al text per reforçar els diferents arguments. Entre ells trobem la repetició, en aquest cas de "*correu comercial*", per a intensificar la senzillesa o facilitat per a obrir les portes dels edificis mitjançant dues simples paraules. També apareix l'exemplificació per a argumentar el que s'esmenta a la introducció, on s'ha exposat la facultat obridora de portes de la frase "*correu comercial*". Aquests exemples són cadascuna de les quatre situacions anteriorment citades.

L'autor usa, a més a més, la ironia al llarg del text que li dona un to humorístic. Aquesta ironia és usada per potenciar la crítica. Un exemple, entre altres, el trobem a la línia 18 ("*abans de permetre l'entrada a ningú*"), ja que en un principi pareix donar-li importància a la càmera de vídeo instal·lada als edificis, que dona seguretat; en canvi intenta la burla amb aquesta situació. A més remarca esta burla amb la ironia de la frase "*n'hi ha prou*" i equivalents que mostren la facilitat per derrotar els "*sofisticadíssims sistemes de seguretat*".

Seguint amb els trets típics d'un text argumentatiu, les marques de modalització per part de l'autor les trobem mitjançant el lèxic valoratiu. Entre ells apareixen adverbis ("*les obre absolutament totes*", "*la porta s'obre inmediatament*"). També incidir que

aquestes ajuden a la hipèrbole, un altre recurs utilitzat per l'autor. Alguns exemples de l'exageració són “sense pensar-s'ho ni una mil·lèsima de segon”, “alarmes...sofisticadíssimes”.

Pel que fa als mecanismes de referència de l'emissor cap al receptor, com són els dítctics personals, podríem dir que són escassos. L'únic dítctic que trobem és “no estem segurs” (línia 13), el qual podem considerar com a plural inclusiu, ja que fa referència, a més de a l'autor, al receptor i a qualsevol altre inquilí.

Llevat d'aquesta dixi personal, trobem una absència de marques d'emissor i receptor. Aquest fet li dona al text un caràcter formal, però no molt elevat, com ens ho marca alguna expressió col·loquial, com per exemple “és qüestió de manetes” o “tant se val”. Aquestes expressions remarquen el to humorístic del text.

Però, com a text periodístic, el text presenta un caràcter divulgatiu amb la idea d'arribar al major nombre de persones, per tant, al text s'observen mecanismes aclaridors. Entre ells trobem oracions de relatiu, bàsicament especificatives (“Perquè ha estat substituït...per una altra **que**...les obre absolutament totes”). A més, apareixen guions que introdueixen aclariments referents als antecedents corresponents, per exemple, “abans de permetre l'entrada a ningú” (línia 18) o “en el rànquing de frases obridores” (línia 5).

D'una altra banda, comentar que apareixen coneixements enciclopèdics, com és el conte de ‘Les mil i una nits’ i el personatge “Alí Babà”. Aquest coneixement enciclopèdic sol estar a l'abast de tots, ja que aquest conte s'ha contat de sempre als més menuts. També apareix com a coneixement enciclopèdic “els gossos de Pavlov”, el qual està a l'abast de persones amb, com a mínim, estudis mitjans (ESO o Batxiller). I a més apareix “Jericó”, coneixement enciclopèdic que fa referència a una ciutat que apareix a l'Antic Testament i coneguda pel seu desplomament de muralles. Després, per ser menys possible la seua coneixença, la història és explicada al darrera.

Tot açò ens porta a aventurar que el text va dirigit, especialment, a un receptor amb un mínim d'estudis mitjans i, a més, que visquen en edificis de veïns.

Simplement queda comentar, pel que fa a la cohesió entre les diferents parts del text, els connectors. Entre els lògics n'hi trobem només d'additius (“i”) i de finalitat (“perquè” – línia 17). Entre els ordenadors trobem “finalment” (per a acabar) i “després” (per continuar). A més, apareixen dítctics i expressions temporals (“ara”, “han passat els segles”, “avui”...).

En resum, estem davant un text argumentatiu amb la finalitat de fer reflexionar el receptor sobre la seua seguretat i convèncer-lo perquè no òbriga la porta del seu edifici a qualsevol. Per això, l'autor utilitza un to humorístic, sempre amb la idea de burla, cosa que en un principi dona la sensació de tindre poca importància, encara que realment la té.

Abril 2004
Sergio Belda Soler
2n Batx A —IES L'OLLERIA—

QÜESTIONS

a) Explica el valor que tenen al text les expressions col·loquials.

Les expressions col·loquials adquireixen un important valor al text. Cal dir, primerament, que podem diferenciar tres tipus d'expressions col·loquials, sent aquestes expressions hiperbòliques (“sense pensar-s’ho ni una mil·lèsima de segon”), diminutius (“posen el dit al botonet”) i les que podríem qualificar com a més usuals (“tant se val”).

En general, el valor d'aquestes expressions col·loquials es redueix al fet d'aproximar el receptor tant a l'emissor com a la situació plasmada al text. A més, les expressions poden incitar el receptor a imaginar-se les diferents situacions del text. Per exemple, entre altres, la situació on els inquilins de qualsevol edifici de veïns es passen tot el dia “renegant” sobre la mala seguretat ciutadana i a més obrin la porta a qualsevol sense pensar-s’ho (“la inseguretat ciutadana això i la inseguretat ciutadana allò”).

Concretant, les expressions col·loquials que mostren una exageració (línia 14) intensifiquen l'acció amb la finalitat de potenciar la crítica, és a dir, que, malgrat l'obsessió amb la seguretat d'aquestes persones, totes aquestes mesures deixen de ser-ho a causa de dues simples paraules (“CORREU COMERCIAL”).

Pel que respecta a l'expressió diminutiva (‘botonet’) de la línia 15, el seu valor, a més de la clara intenció d'aproximació, és el d'amenitzar la situació, donant-li, inclús, un toc d'humor.

Finalment, sols queda comentar expressions, com “n’hi ha prou” o equivalents (“l’únic esforç que demana”, “en tindrien prou”), que intensifiquen la facilitat que hi ha per “obrir les portes”, i a més, concreta que qualsevol pot fer-ho, siga qui siga.

b) Explica el valor que tenen al text les oracions de relatiu.

Les oracions de relatiu són un dels anomenats mecanismes per condensar informació. Aquests tenen com a finalitat la d'aclarir informació referent a un antecedent.

En aquest cas, concretarem el valor de les oracions de relatiu amb l'ajuda d'alguns exemples extrets del text.

*“Inquilins **que** es passen el dia queixant-se...”* (línia 11 – 12).

Oració de relatiu adjectiva especificativa: concreta de quins inquilins s'està parlant en aquesta situació. Es tracta d'aquells inquilins que es queixen tot el dia de la inseguretat ciutadana.

*“Als edificis **on** han instal·lat intèrfons amb càmera...”* (línia 17).

Oració de relatiu adjectiva especificativa: ens redueix el significat de l'antecedent, els edificis. S'està parlant en aquest cas d'aquells edificis on s'han instal·lat intèrfons amb càmera de vídeo (mesures preventives per a la seguretat) per identificar qui truca a la porta.

*“...la cara que faci **qui** truca...”* (línia 19)

Oració de relatiu substantiva: ens concreta de qui s'està parlant en aquesta situació (aquell que truca). En aquest cas, s'esta fent referència de quins rostres es parla, sent aquests el de les persones que truquen al timbre.

Per finalitzar, comentar que la majoria de les oracions de relatiu del text són especificatives, amb la finalitat de reduir el significat de l'antecedent a qui acompanya l'oració de relatiu.